



10 ÅR MED SVERIGEDEMOKRATERNA I SVENSK POLITIK

Gällande tolkningar av resultat och diagram i denna presentation

- Jämförelserna som görs gäller i huvudsak mellan 2009 och 2019. Under den tidsperioden har Sverigedemokraterna gått från att vara ett parti utanför den svenska riksdagen till att bli ett av de största.
- Staplarna i diagrammen från SOM-undersökningen 2019 summerar inte till 100%. Det är för att varje stapel anger andel som röstar på Sverigedemokraterna inom respektive kategori.
- De svarta vertikala strecken på övre delen av staplarna är konfidensintervall. Om de svarta strecken överlappar varandra i de olika staplarna betyder det att eventuella skillnader inte är statistiskt signifikanta.
- Siffrorna vid staplarna anger andelar i decimalform. 0.07 och 0.26 ska med andra ord utläsas som 7 respektive 26 procent. Förtydliganden görs i anslutning till de flesta diagram.

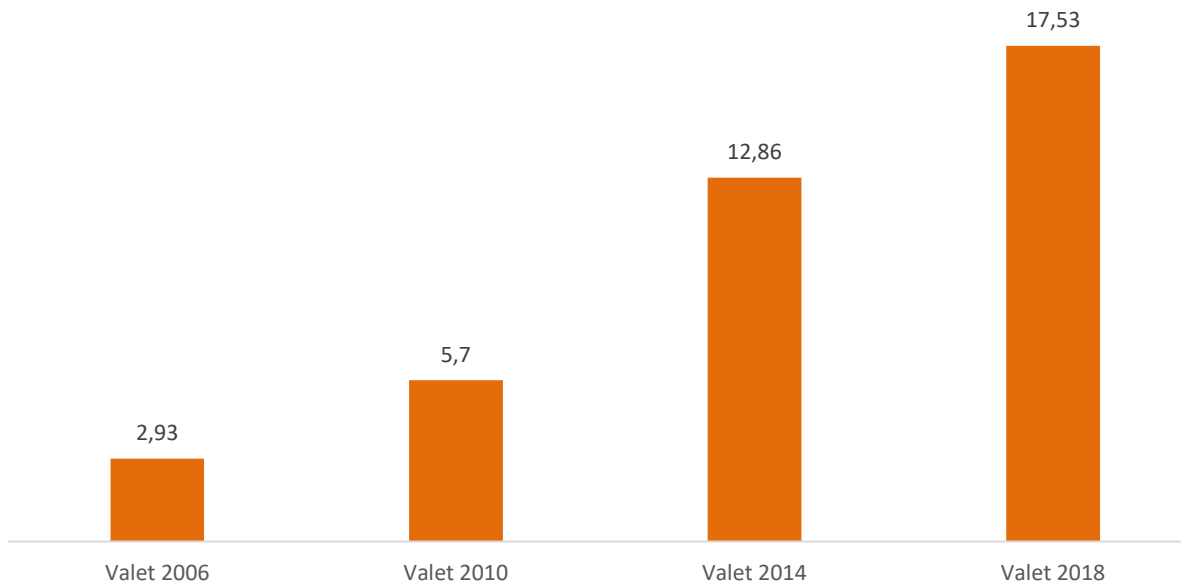
Sverigedemokraternas resa och läget i Sverige

- Sverigedemokraternas snabba resa från att vara ett marginellt parti till att bli ett av de allra största utgör svensk politisk historia.
- Länge utgjorde Sverige ett undantag. Landet hade en generös flyktingpolitik, men inte något invandringskritiskt parti (Dahlström och Esaiasson 2013).
- Idag är läget väldigt annorlunda. Stefan Löfven brukar påpeka att Sverige numera har anpassat sin asylpolitik till EU:s miniminivå. Sverigedemokraterna har gått om Moderaterna i opinionen och ligger i de flesta mätningar strax bakom Socialdemokraterna.
- Sverigedemokraternas framgångar innebar i praktiken också att Alliansen splittrades och att Sverigedemokraterna nu kan vara med och bilda ett konservativt block tillsammans med kristdemokrater och moderater.



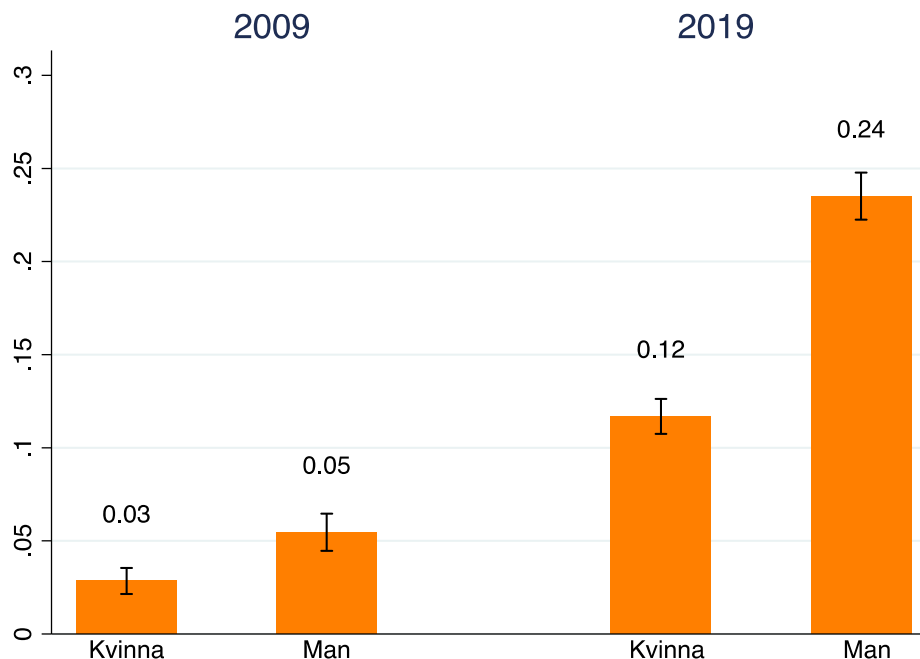
Valresultat 2006 – 2018

Sverigedemokraternas stöd i samband med riksdagsvalen har ökat väldigt tydligt.
siffror hämtade från Valmyndigheten (%)



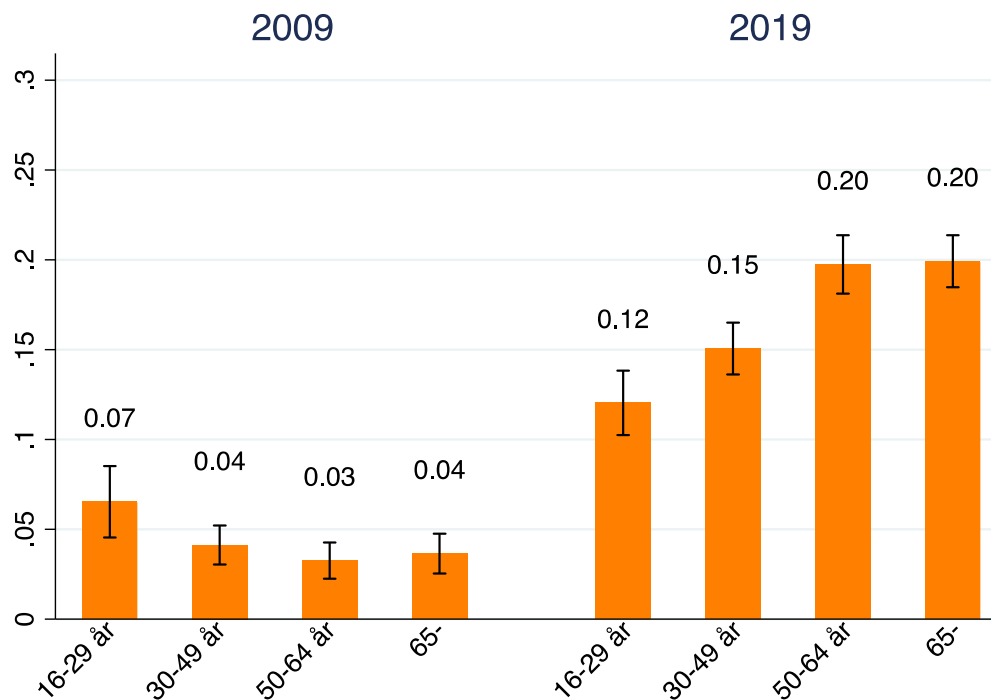
Var fjärde man är sverigedemokrat 2019

Sverigedemokraternas starka ställning bland männen har förstärkts över tid. Diagrammet utläses som att 3% av kvinnorna och 5% av männen svarade SD som bästa parti i SOM-undersökningen 2009. Notera att skillnaderna var statistiskt signifikanta redan då, men är betydligt större 2019.



Åldersmönstren har förändrats

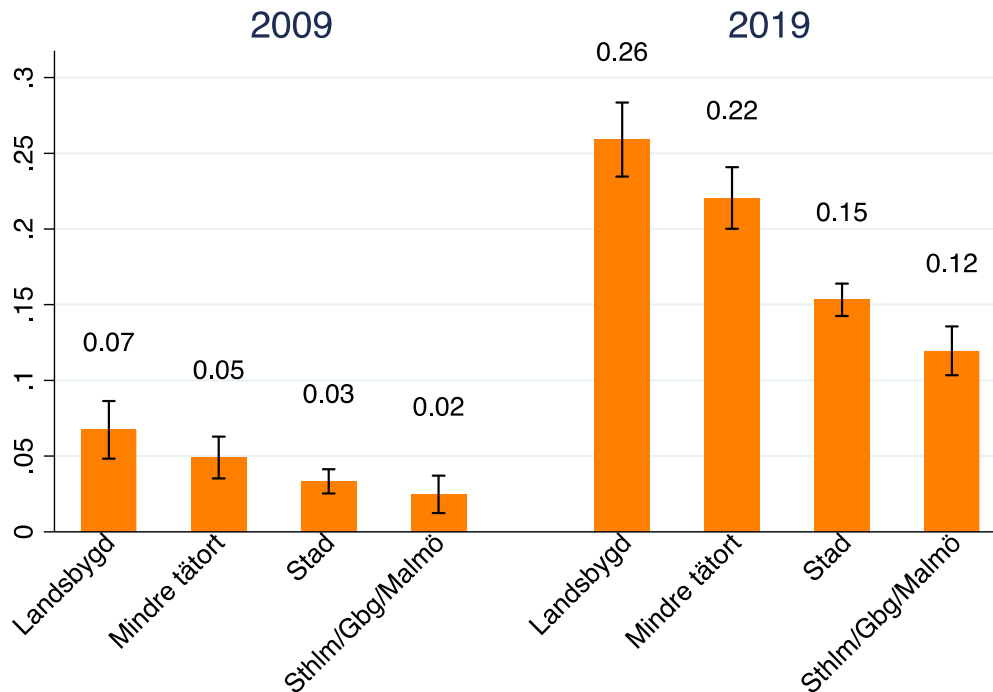
Bilden av Sverigedemokraterna som ett parti bestående av yngre väljare är inte längre korrekt. En femtedel (0.20 i diagrammet nedan) av väljare i medelåldern är sverigedemokrater. Detsamma gäller för gruppen pensionärer. Yngre är numera den åldersgrupp som är minst benägna att svara att de sympatiserar med SD.





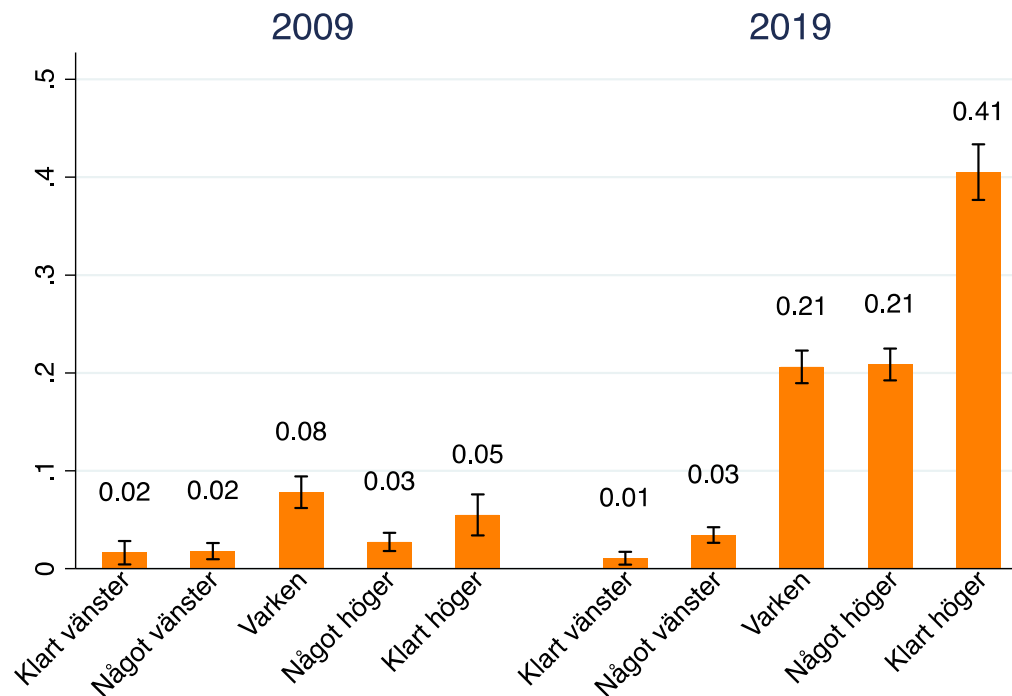
Människor på landsbygden utgör fortfarande partiets bas

Lite drygt en fjärdedel av alla som bor på landsbygden har 2019 Sverigedemokraterna som främsta parti (0.26 nedan). Mönstret känns igen sedan 2009 men skillnaderna mellan de mindre och större städerna har blivit mer signifikanta med tiden.



Tydlig förskjutning åt höger över tid

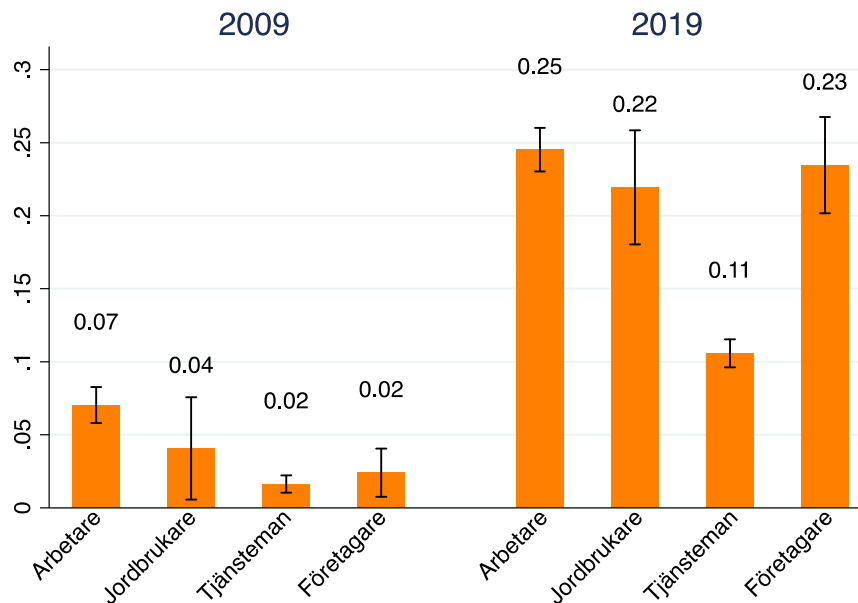
När Sverigedemokraternas väljare 2009 tillfrågades om var de placerade sig på den ideologiska vänster-högerskalan, så placerade de sig generellt i mitten. Idag placerar de sig klart till höger. 40 procent av alla väljare som idag ställer sig klart till höger är sverigedemokrater.





Sverigedemokraterna har blivit starkare bland företagare

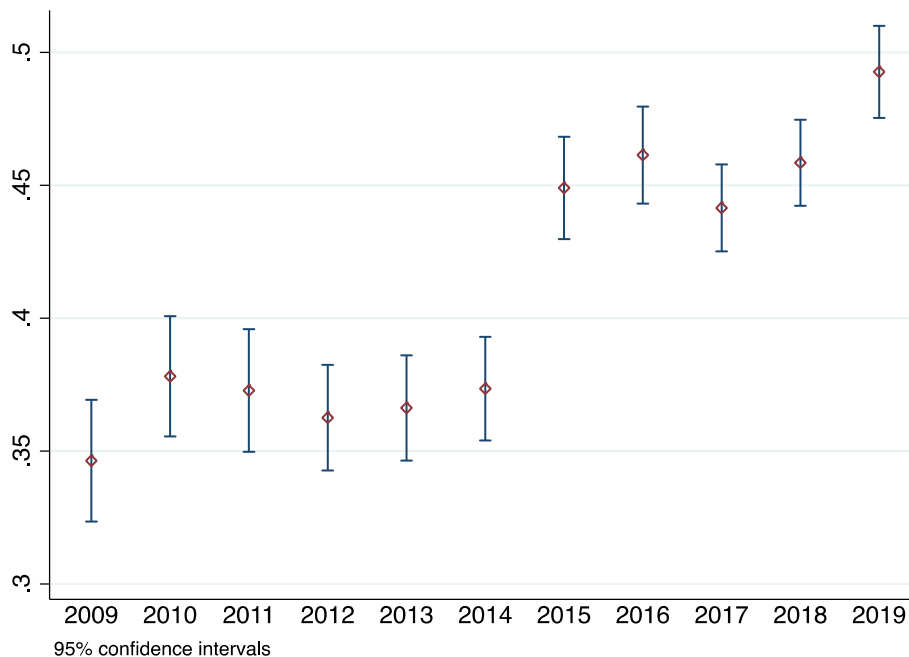
2019 attraherar SD lika många väljare bland företagare som bland arbetare. Idag har partiet en fjärdedel av väljarna inom respektive grupp. (Notera att konfidensintervallet för jordbrukare är väldigt stort på grund av att detta är en förhållandevis liten grupp)





Arbetare har blivit mer jämnt fördelade över tidigare blockgränsen

Tack vare att Sverigedemokraterna valt att gå åt höger har andelen arbetare som röstar på något högerparti (= här ngt tidigare alliansparti eller SD) ökat rejält under de senaste 10 åren. Det gör att arbetarna för första gången är jämnt fördelade över den gamla blockgränsen (nästan 50% av arbetare föredrog 2019 ett högerparti, att jämföras med ca 35% år 2009)



SD alltmer populära bland KD- och M-väljare

SOM-undersökningen frågar även om "näst bästa parti". Nedan redovisas 2019 års siffror. Tydligt att SD idag är väldigt populära som andraparti bland kristdemokrater och moderater jämfört med bland övriga partiföreträdare. Samtidigt har centerpartister kommit att uppskatta Socialdemokraterna, medan Moderater och Kristdemokrater har ljumma känslor för Centerpartiet. Det gör att förutsättningarna för ett konservativt block definitivt finns på väljararenan. Siffror i procent.

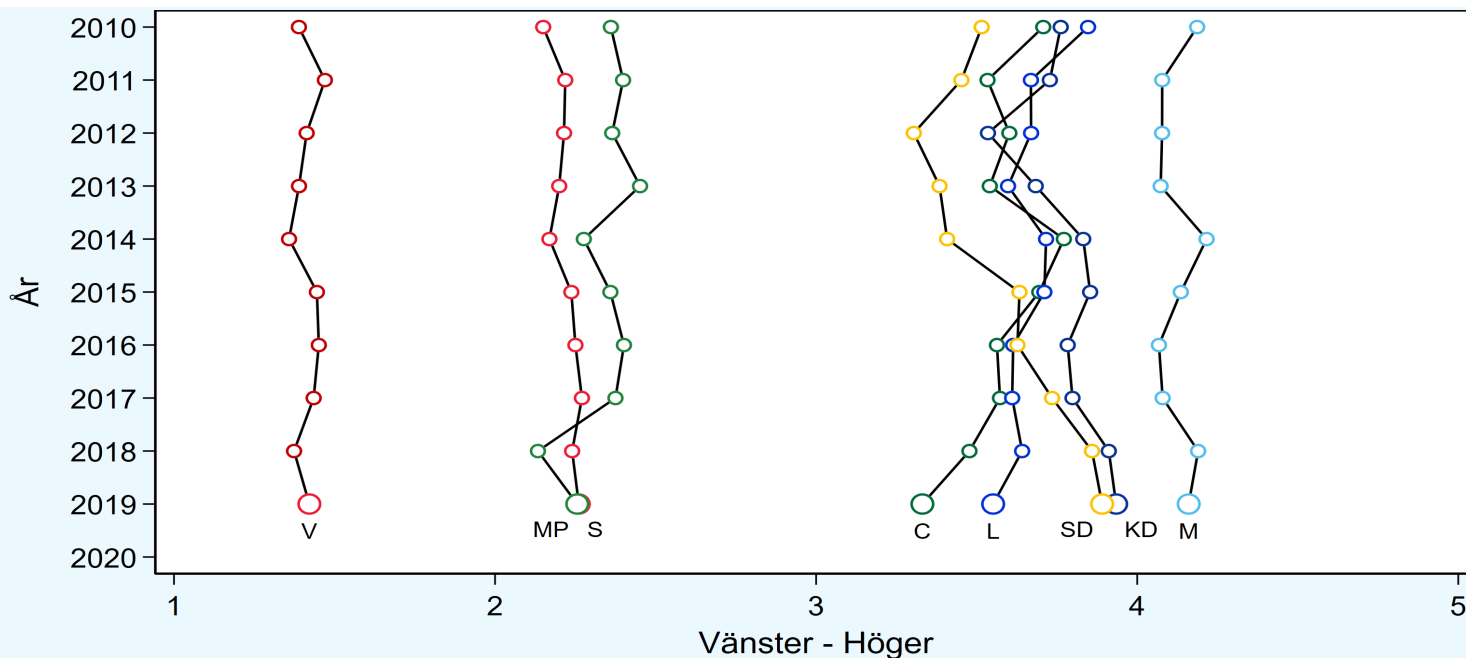
Näst bästa parti

Partisympatisörer	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	Total
Vänsterpartister	0,0	57,0	7,5	0,9	0,00	0,00	32,7	1,9	100
Socialdemokrater	35,6	0,0	23,4	6,9	6,0	2,7	19,8	5,7	100
Centerpartister	3,5	29,6	0,0	28,9	16,9	9,9	8,5	2,8	100
Liberaler	1,8	12,3	40,4	0,0	31,6	7,0	3,5	3,5	100
Moderater	0,0	4,8	11,6	23,1	0,0	39,8	1,6	19,1	100
Kristdemokrater	0,9	3,8	13,2	8,5	43,4	0,0	4,7	25,5	100
Miljöpartister	19,8	45,4	25,6	5,8	1,2	1,2	0,0	1,16	100
Sverigedemokrater	1,8	13,4	1,4	0,9	40,1	40,6	1,8	0,0	100



Upplevd position på vänster-högerskalan

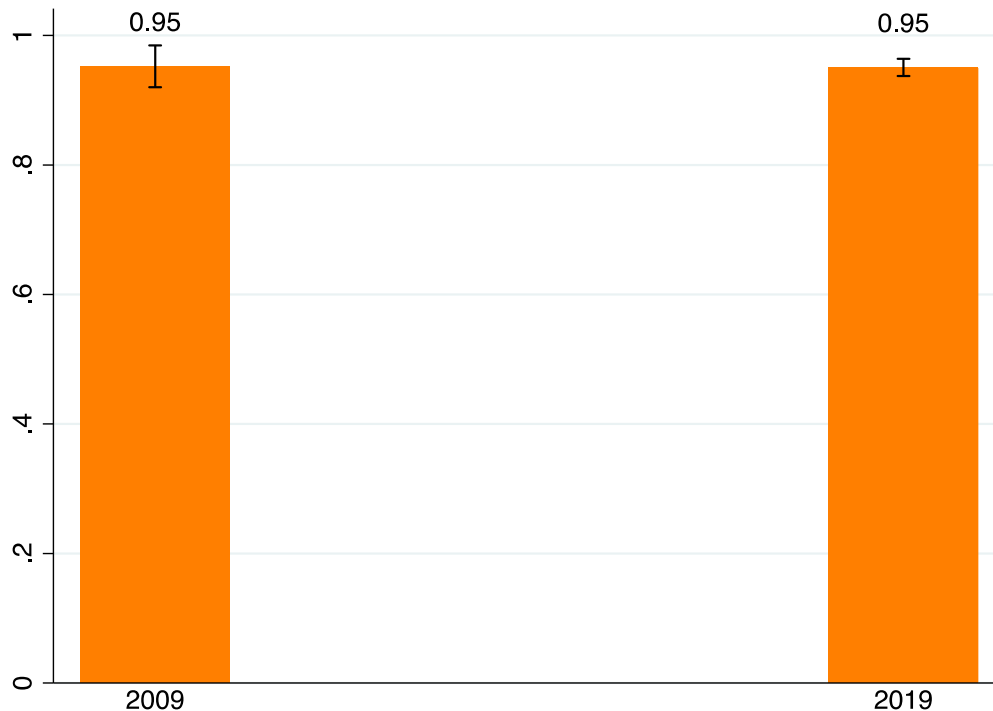
När sympatisörerna får placera ut det egna partiet på en vänster-högerskala förstärks intrycket av att Centerpartiet och Liberalerna vandrat mot mitten och att Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna samt Moderaterna håller på att hitta varandra. SD:s rörelse åt höger bekräftas i respondenternas skattningar. Här från 2010 och framåt.





Att ta emot färre flyktingar

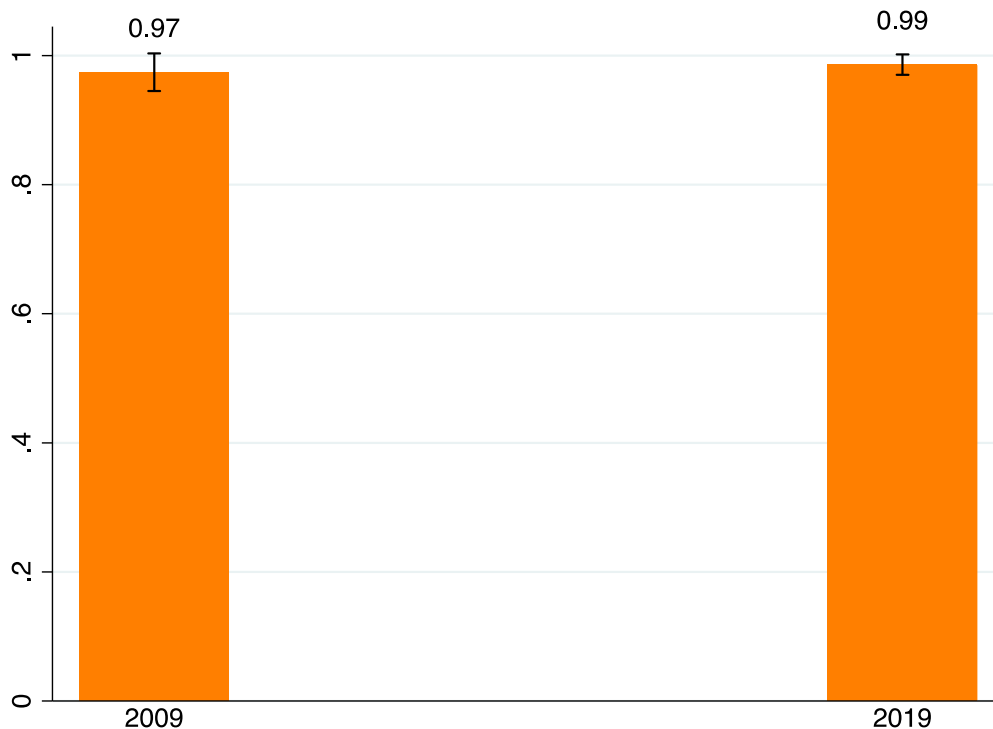
Sverigedemokraternas huvudfråga gällande svensk flyktingpolitik har mycket stark uppslutning hos deras väljare. Lika stor andel är idag kritiska till att ta emot fler flyktingar som 2009 (omkr. 95%)





Oro för ökat antal flyktingar

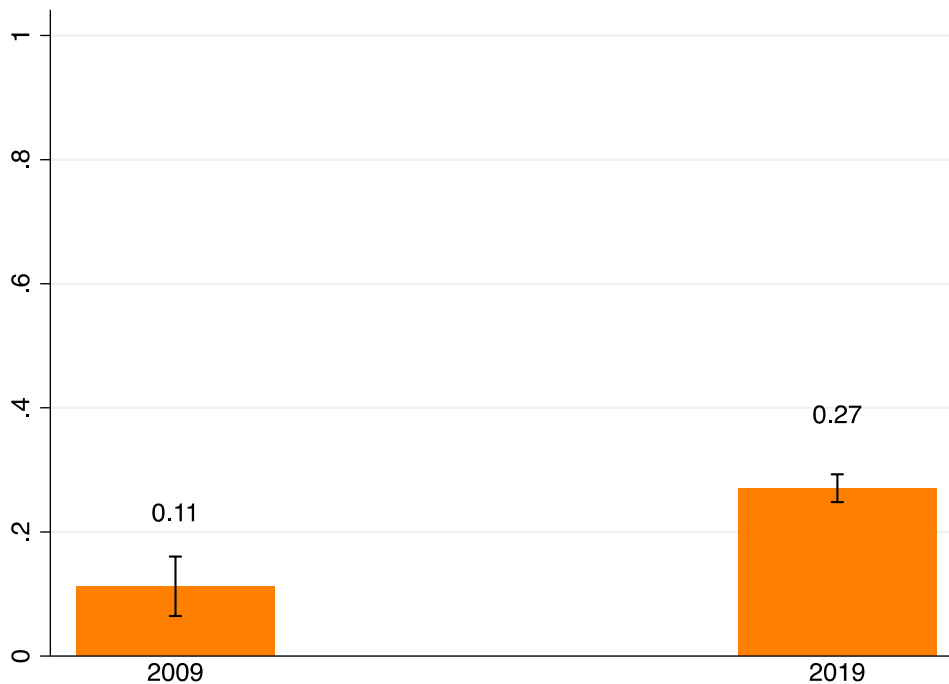
Även oron för ökat antal flyktingar i landet står i princip oförändrad bland de sverigedemokratiska väljarna sedan 2009. Så gott som samtliga SD-sympatisörer säger sig uppleva att ett ökat antal flyktingar är *ganska* eller *mycket oroande* år 2019





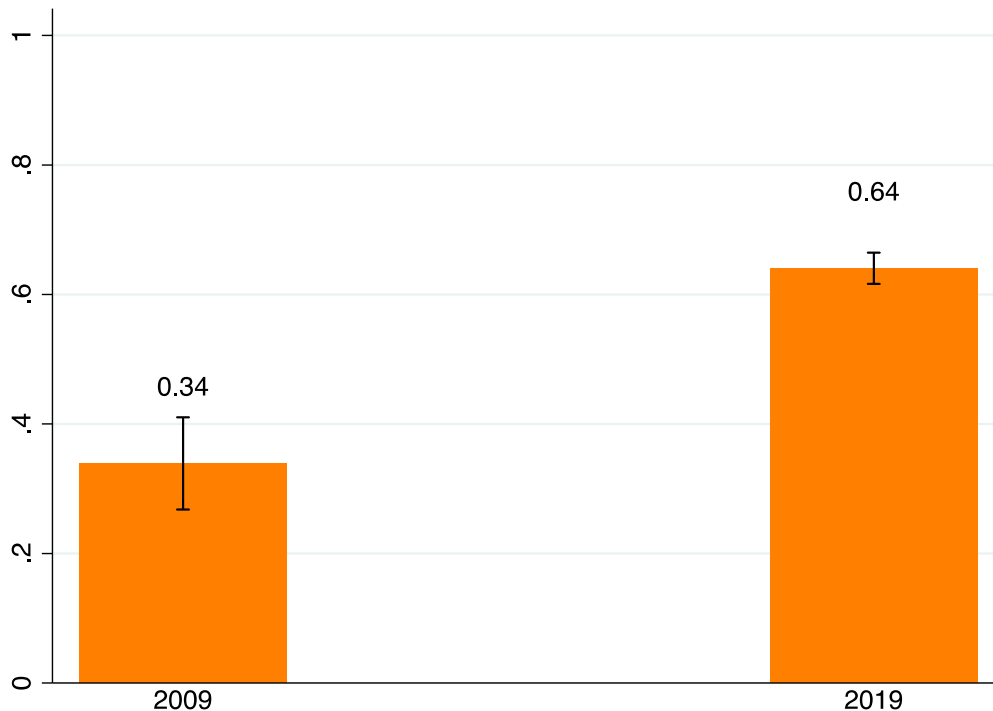
Övertygade anhängare?

Vidare innehåller undersökningen en fråga om man ser sig som *mycket övertygad* anhängare till sitt parti. Partianhängarna till Sverigedemokraterna är 2019 starkare anhängare av partiet i jämförelse med 2009. Dessutom är 27 procent *mycket övertygade* vilket är mer än för något annat parti 2019. Socialdemokraterna har näst högst siffra på 18 procent.



Politiskt intresse

Partiets väljare har även blivit mer politiskt intresserade. Andelen sverigedemokrater som säger sig vara *ganska* eller *mycket intresserade* av politik har i det närmaste fördubblats från 34 till 64 procent.





Partiledarpopularitet

Åkesson har blivit mindre ogillad av valmanskåren genom åren, men är fortfarande en av de minst populära partiledarna. Likväl är han en stark ställning internt. År 2019 är Åkesson den ledare som är mest populär bland de egna väljarna och för första gången inte allra minst populär bland samtliga respondenter.

Hur populära är partiledarna? Sympatipoäng för partiernas ledare bland samtliga och bland de egna sympatisörerna, 2011–2019 (medeltal)

	Bland samtliga										Bland egna partiets sympatisörer									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Annie Lööf (C)	+2	-8	-9	-2	+1	+1	+6	+4	-3	+19	+17	+21	+30	+32	+29	+35	+38	+32		
Stefan Löfven (S)	-	+10	+9	+5	-2	-4	+4	+2	-1	-	+28	+30	+29	+27	+23	+29	+28	+26		
Ulf Kristersson (M)	-	-	-	-	-	-	+0	+2	-3	-	-	-	-	-	-	+17	+31	+23		
Jonas Sjöstedt (V)	-1	+1	-2	-3	-5	-7	-5	-3	-6	+19	+34	+36	+35	+38	+32	+36	+41	+36		
Ebba Busch Thor (KD)	-	-	-	-	-8	-10	-7	-1	-4	-	-	-	-	+25	+22	+26	+34	+33		
Isabella Lövin (MP)	-	-	-	-	-	-8	-8	-12	-13	-	-	-	-	-	+12	+15	+15	+15		
Jimmie Åkesson (SD)	-27	-22	-20	-21	-19	-19	-16	-17	-12	+29	+25	+32	+33	+34	+30	+33	+36	+37		
Per Bolund (MP)									-9									+12		
Nyamko Sabuni									-7									+12		

Kommentar: Frågan löd 'Om du skulle använda samma skala för några partiledare och andra ledande politiker var skulle du placera:'...och följde direkt efter frågan 'Var skulle du placera de olika partierna på nedanstående skala?' Frågan besvaras på en elvgradig ogillar-gillarskala från -5 ('Ogillar starkt') till +5 ('Gillar starkt'). Skalan har multiplicerats med 10 för att undvika decimaler. Bredvid skalan finns en kryssruta 'Personen okänd för mig' som används av de svarspersoner som saknar möjligheter att ge en popularitetspoäng. I tabellen redovisas ogillar-gillarskalan mellan -50 (ogillar) och +50 (gillar) uttryckt i medeltal. Partisympati har mätts med frågan 'Vilket parti tycker du bäst om idag?'. Resultaten gäller för de svarspersoner som besvarat frågan.

En summering

- Sverigedemokraterna är fortfarande ett parti som är starka bland män, arbetare och människor ute i glesbygden
- Men Sverigedemokraterna har gått ifrån att vara ett parti för de yngre väljarna till att attrahera medelålders och äldre väljare. Likaså har partiet breddat väljarbasen med företagare. Deras väljare står idag klart till höger på den ideologiska skalan.
- Partiets väljare är idag mer politiskt intresserade och känner starkare för partiet än vad som var fallet 2009.
- Vi kan också konstatera att Sverigedemokraterna inte längre är ett sk. parti parti bland de som röstar på Kristdemokraterna och Moderaterna. Det finns därmed förutsättningar på väljararenan för ett konservativt block. Ett konservativt block som i så fall skulle innehålla en betydande del av arbetarklassen.